

INFORMACIJA O STATUSU REALIZACIJE PROJEKTA “IMPLEMENTACIJA SISTEMA ZA CENTRALIZOVANI OBRAČUN ZARADA”

CILJ PROJEKTA

Bruto zarade i ostala lična primanja, shodno Zakonu o budžetu Crne Gore za 2022. godinu, čine jednu petinu ukupnih budžetskih izdataka pri čemu to učešće u tekućim budžetskim izdacima iznosi čak 60%. Zbog svog uticaja na javnu potrošnju, jednu od ključnih uloga u reformi javne uprave ima upravljanje ukupnim fondom zarada zaposlenih u javnom sektoru. Stoga je kroz Instrumente pretpristupne pomoći (IPA II) 2014-2020. u sklopu politike podrške upravljanja javnim finansijama (PFM), zaključen ugovor o uslugama: “Implementacija sistema za centralizovani obračun zarada” sa predviđenim budžetom od 600.000€ i trajanjem od tri godine. Projekat je otpočeo 2019. godine kako bi se omogućila centralizacija i efikasniji proces obračuna zarada, sa većim stepenom kontrole i izvještavanja kao i efikasnije upravljanje potrošnjom za zarade u javnom sektoru.

Projekat podrazumijeva razvoj i implementaciju jedinstvenog softverskog rješenja za obračun zarada svih zaposlenih u javnom sektoru, za razliku od dosadašnjeg modela po kojem je Ministarstvo finansija vršilo obračun za ograničen broj korisnika (oko 1/4 ukupnog broja zaposlenih) dok samostalni obračun zarada vrše sektori koji i zapošljavaju najveći broj zaposlenih kao što je slučaj sa: Ministarstvom unutrašnjih poslova, Ministarstvom odbrane uključujući Vojsku Crne Gore, Fondom za zdravstveno osiguranje Crne Gore uključujući sve javne zdravstvene ustanove, Ministarstvom prosvjete uključujući sve javne ustanove iz oblasti prosvjete, Zavodom za zapošljavanje, Fondom penzijskog i invalidskog osiguranja, Upravom za izvršenje krivičnih sankcija i dr.

Jedan od najvećih identifikovanih problema u takvom pristupu jeste što subjekti koji samostalno vrše obračun zarada koriste različita i neujednačena softverska rješenja što je posebno izraženo u oblasti Prosvjete (sa preko 250 institucionalnih jedinica) ili u oblasti Zdravstva, što dovodi do toga da obračun zarada i izvještavanje o zaradama nije jedinstveno čak ni u jedinicama koje primjenjuju isti Granski kolektivni ugovor. Ovakav način rada onemogućava adekvatnu kontrolu izvršenog obračuna zarada, kako od resornih ministarstava tako i od samog Ministarstva finansija, budući da se radi o velikom broju zaposlenih i kratkom vremenskom periodu za vršenje kontrole.

Navedeno stanje je dalje prouzrokovalo odsustvo jedinstvene evidencije o broju zaposlenih kojom bi se na pouzdan i transparentan način obezbijedio kontinuirani monitoring kako broja zaposlenih tako i podataka o zaradama, dodacima na zaradu i ostalim podacima neophodnim za efikasno upravljanje fondom zarada.

Projekat podrazumijeva jedinstveno, sa zakonom, opštim i granskim kolektivnim ugovorima, usklađeno softversko rješenje za obračun zarada svih zaposlenih u javnom sektoru, pri čemu će sami krajnji korisnici kroz aplikaciju vršiti neposredan unos i kontrolu podataka, dok će Ministarstvo finansija imati prevashodno kontrolnu ulogu. Dakle sa sadašnjeg modela po kojem je Ministarstvo finansija vršilo neposredan unos podataka za sami obračun zarada za jedan broj zaposlenih, vrši se decentralizacija odgovornosti za neposredan unos na krajnje korisnike.

Na ovaj način obezbjeđuje se:

- jedinstveni način obračuna zarada kroz korišćenje istog softverskog rješenja za sve zaposlene, čime se onemogućava različit način obračuna od strane različitih sektora;
- smanjenje stepena mogućih grešaka kroz automatizovanje brojnih procesa koji se trenutno obavljaju manuelno;
- značajno veći stepen neposredne kontrole izvršenog obračuna (od strane resornih ministarstava i ostalih jedinica koje vrše nadzor nad pojedinim potrošačkim jedinicama, kao i Ministarstva finansija);
- uspostavljanje jedinstvene evidencije o broju zaposlenih i njihovim zaradama;
- značajno smanjenje troškova koji se iz državnog Budžeta opredjeljuju po osnovu održavanja velikog broja softverskih rješenja u srednjem roku.

INTEROPERABILNOST SISTEMA ZA CENTRALIZOVANI OBRAČUN ZARADA

U sklopu aktivnosti na projektu definisani su i ciljevi u pogledu interoperabilnosti sistema za centralizovani obračun zarada:

Interoperabilnost sa podacima evidentiranim u sistemu Uprave za kadrove.

Cilj koji se tiče povezivanja sa Kadrovsko informacionim sistemom (KIS) Uprave za kadrove je realizovan razvojem interfejsa kojim se omogućava pristup aplikaciji, tj. bazi podataka sistema KIS. Interfejs je razvijen na način da omogućava preuzimanje značajnog seta podataka iz evidencije KIS-a. Neophodno je naglasiti da sistem Uprave za kadrove, prema postojećim zakonskim rješenjima ima obuhvat podataka za znatno manji broj zaposlenih u odnosu na Sistem centralizovanog obračuna zarada, te kao takav ne može biti tretiran kao preduslov za upotrebu sistema za obračun i isplatu samih zarada.

Interoperabilnost sa Planerom budžeta (web aplikacija za planiranje budžeta)

Navedena funkcija interoperabilnosti sa sistemom za planiranje budžeta je razvijena i nalazi se u fazi dodatnog testiranja i prilagođavanja operativnoj upotrebi.

TRENUTNI STATUS PROJEKTA I PLANOVI ZA BUDUĆI PERIOD

Shodno aktivnostima koje su sprovedene u dosadašnjem periodu implementacije projekta, Sistem za centralizovani obračun zarada (COZ) uspostavljen je i otpočeo je sa operativnom upotrebom u februaru 2022. godine.

Preduslovi za otpočinjanje sa operativnom upotrebom COZ bili su:

- izgradnja i prilagođavanje sistema specifičnostima svih krajnjih korisnika (primjena zakonske regulative u oblasti zarada i propisa o radu);
- sprovođenje treninga u cilju osposobljavanja krajnjih korisnika za neposredno korišćenje sistema.

Trenutan broj subjekata koji stvarni obračun zarada vrše kroz sistem COZ iznosi 138 institucija kao krajnjih korisnika i to za oko 10.000 zaposlenih.

U toku juna i jula mjeseca planira se obračun zarada zaposlenih u Ministarstvu unutrašnjih poslova, Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, Zavodu za zapošljavanje i Fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje, čime bi ukupan broj zaposlenih čije se zarade obračunavaju kroz COZ dostigao cifru od 16.000 zaposlenih.

Imajući u vidu da se projekat završava u decembru 2022. godine, neophodno je intenzivirati aktivnosti kako bi ostali sektori bili uključeni u sistem COZ, a to su:

- Ministarstvo prosvjete (uključujući sve javne ustanove iz oblasti prosvjete);
- Fond za zdravstveno osiguranje (uključujući sve javne zdravstvene ustanove) i
- Ministarstvo odbrane (uključujući Vojsku Crne Gore).

S obzirom na navedene rokove za završetak projekta, u narednom periodu neophodno je intenzivirati aktivnosti za uključivanje preostalih sektora u sistem kroz sprovođenje:

- analize propisa u oblasti zarada zaposlenih u gore navedenim sektorima;
- prilagođavanje sistema svim specifičnostima ovih sektora shodno granskim kolektivnim ugovorima i ostalim propisima koji se odnose na zarade;
- sprovođenje obuka za zaposlene koji će neposredno koristiti sistem COZ.

Aktivnosti će se sprovoditi shodno planu koji će pripremiti Ministarstvo finansija u saradnji sa krajnjim korisnicima. U cilju uspješne realizacije postavljenih ciljeva projekta i uključivanja u sistem svih predviđenih subjekata neophodno je proaktivno djelovanje predstavnika navedenih institucija i sektora u postupcima migracije podataka, obuka krajnjih korisnika i prevazilaženja ostalih logističko tehničkih prepreka u svrhu efikasne pripreme za stvarni obračun zarada upotrebom nove aplikacije.

PODRŠKA I ODRŽAVANJE:

Nakon isteka trajanja projekta u decembru 2022. godine, Ministarstvo finansija kao institucija koja vrši administriranje odnosno upravljanje Sistemom za centralizovani obračun zarada obezbijediće kontinuiranu podršku i održavanje sistema sa mogućnošću nadogradnje.